

FREMTIDENS SUNDHEDSVÆSEN - KRAV OG FORVENTNINGER TIL UDDANNELSE OG KARRIEREVEJE

DASYS' Uddannelsesråds uddannelseskongference

10. maj 2023

Randi Brinckmann, Dekan, Det Sundhedsfaglige Fakultet, Københavns Professionshøjskole
10. maj 2023

DET AKTUELLE UDFORDRINGSBILLEDE PÅ SYGEPLEJERSKEUDDANNELSEN

Aktuelle udfordringer

Faldende søgning

- Kvalificerede 1. prioritetsansøgere faldet med 37 pct. siden 2015.
- Ledige pladser på 22 ud af 24 udbud med undtagelse af Aarhus og Frederiksberg i 2022.

Flere med svagere studieforudsætninger

- Karaktergennemsnittet faldet fra 6,6 til 6,0 fra 2016 til 2022.
- Flere studerende har behov for støtte.

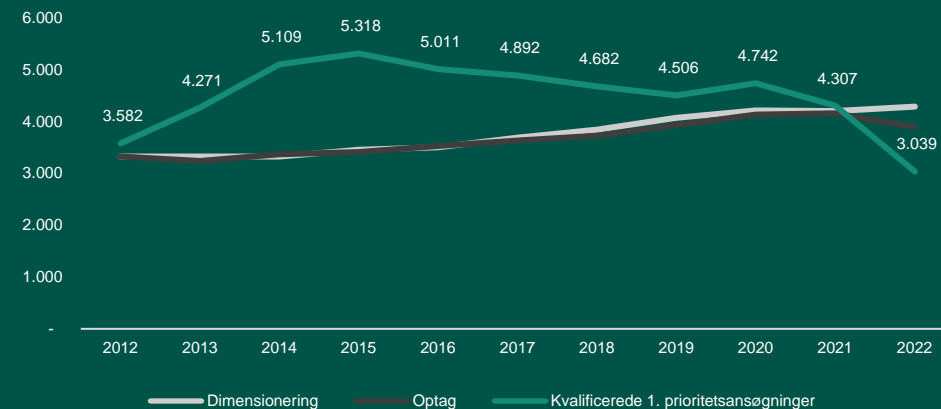
Frafald

- Frafald efter seks år relativt lavt (24 pct.).
- Frafald efter første år steget (fra 15 pct. i 2021 til 19 pct. i 2022).

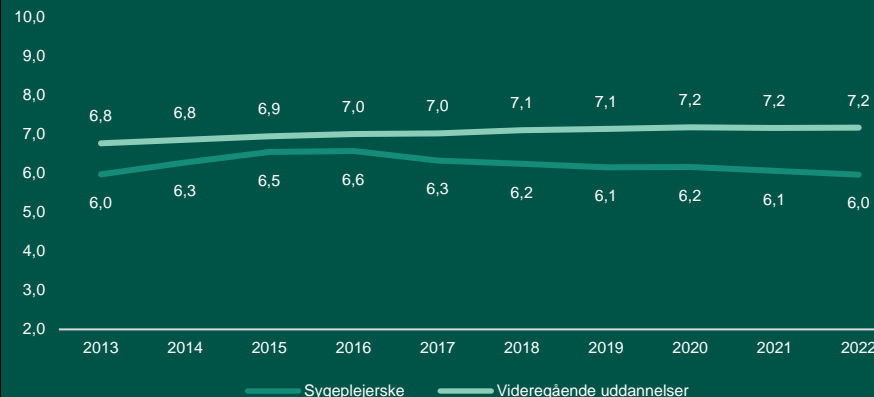
Svær overgang mellem studie og klinik

- Størst risiko for frafald ifm. praktik og overgange mellem studie- og praktikperioder + ansvarschok.

Udvikling i kvalificerede 1. prioritetsansøgere, optag og dimensionering på sygeplejerskeuddannelsen, 2012-2022

Gymnasialt karaktergennemsnit for optagne på sygeplejerskeuddannelsen, 2013-2022

DE UNGES TANKER OM SYGEPLEJERSKEUDDANNELSEN

Kendetegn for sygeplejerskestuderende

Andel kvinder/mænd: 92 pct. kvinder, 8 pct. mænd

Alder ved studiestart (median): 22,5 år

Karaktergennemsnit fra gymnasial uddannelse (stx, hf mm.): 6,0

Andel studerende med erhvervsuddannelse som højest fuldførte uddannelse: 13 pct.

Andel studerende med gymnasiale uddannelser som højest fuldførte uddannelser: 48 pct. fra stx, 15 pct. fra hf og 14 pct. fra øvrige

Andel med forældre uden videregående uddannelse: 50 pct.

Hvorfor vælger de unge sygeplejerskeuddannelsen?

94%

Muligheden for at få et job, hvor jeg kan gøre en positiv forskel for andre.

89%

Muligheden for at få et spændende job efter endt uddannelse.

89%

Min faglige interesse for uddannelsen.

68%

Mulighed for at få et job, hvor jeg kan være med til at løse store samfundsudfordringer.

68%

Gode beskæftigelsesmuligheder.

Fravalg af sygeplejerskeuddannelsen

To analyser peger på samme årsager

	Ansøgere	Overvejere
Arbejdsvilkårene er ikke gode nok	54%	73%
Andre uddannelser er mere spændende	64%	55%
Lønnen inden for professionen er for lav	51%	55%
Foretrækker en længere videregående uddannelse	20%	20%

Kilde: 'Valg og fravalg af uddannelserne til lærer, pædagog, sygeplejerske og socialrådgiver', EVA 2023

Årsager til fravalg

- Manglende viden om uddannelsen
- Universitetet/en akademisk uddannelse foretrækkes
- Forventning om dårlige arbejdsvilkår
- Professionen er krævende
- Ser professionen som smal og med begrænsede karriere- og videreuddannelsesmuligheder

Anbefalinger

- Giv de unge mere viden om uddannelserne
- Omtal uddannelserne som et naturligt valg i gymnasiet.
- Tydeliggør professionernes faglighed og muligheder
- Ret opmærksomhed mod bedre videreuddannelsesmuligheder
- Sæt fokus på arbejdsvilkår

Kilde: 'Unge tanker om studievalg', Danske Professionshøjskoler 2022

HVAD SIGER DIMITTENDER OG AFTAGERE?

Hvad siger aftagere og dimittender?

Aftagernes vurdering af dimittender fra sygeplejerskeuddannelsen:

- Overgangen fra studie til arbejdsliv er udfordrende.
- "Ansvarschok" – kravene til selvstændighed og ansvar kan være overvældende for de nyuddannede.
- Der er behov for øget fokus på kompleks og akut sygepleje.
- Dimittendernes evner til at overskue komplekse problemstillinger, træffe beslutninger og handle bør styrkes.

Undersøgelse foretaget af VIA University College i 2020 blandt 2.200 nyuddannede sygeplejersker og sygeplejestuderende på 6. og 7. semester viser bl.a.:

- **80 %** af de studerende er bekymrede for, om der vil være nok til at lære dem op, og **60 %** er bekymret for, hvordan kommende kolleger vil tage imod dem.
- **60 %** får ondt i maven ved tanken om de fejl, de kan komme til at begå i jobbet som sygeplejerske.
- **40 %** har overvejet at droppe ud af uddannelsen, heraf angiver halvdelen udsigten til dårlige arbejdsvilkår efter endt uddannelse som en årsag.
- **20 %** af de studerende og **28 %** af de nyuddannede sygeplejersker tvivler på, om de arbejder som sygeplejerske om 5 år.

The new nurses possesses some skills and knowledge that at present are unmarketable, and lacks skills and knowledge needed to function in today's health care scene. As is often heard, "new graduates can only analyze and synthesize, but can't catheterize".

Det er tid til en ny fortælling om de nyuddannede sygeplejersker

- **Vi skal droppe snakken om praksischok**
Hvis vi bliver ved med at sige det, bliver de studerende og nyuddannede forskrækket over ansvaret og overgangen til praksis.
- **De nyuddannede kan faktisk rigtig meget**
De kan ikke det hele – og det er heller ikke meningen, at man skal kunne alt fra starten som ny sygeplejerske.

~~PRAKSISCHOK~~

HVORDAN KAN VI SOM UDDANNELSE BIDRAGE TIL AT STYRKE PRAKSISPARATHEDEN?

Hvordan styrker vi praksisparatheden?

Det kan vi gøre ved at styrke koblingen ml. teori og praksis, fx gennem

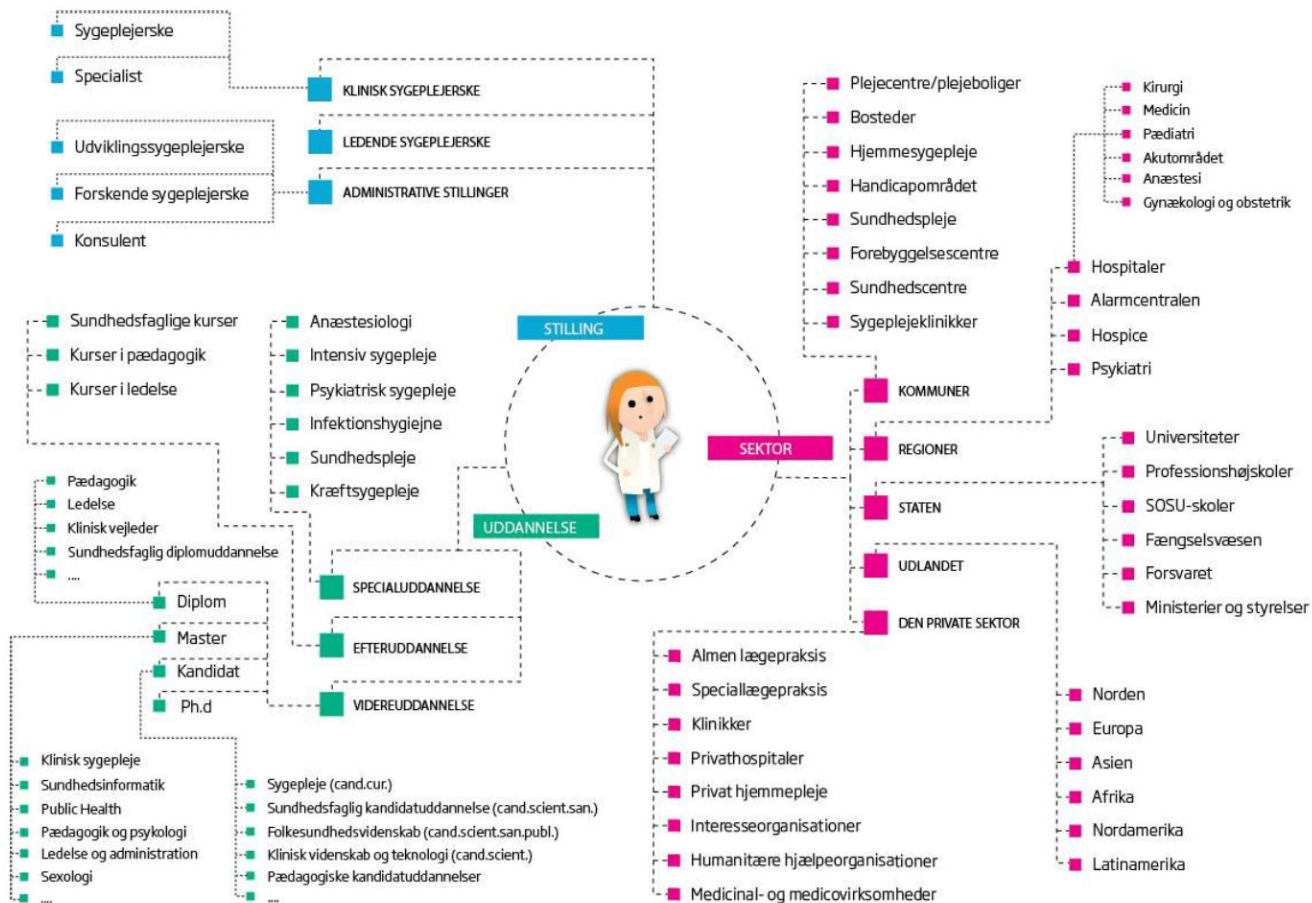
- Tæt samarbejde med praksis.
- God forberedelse af og opfølgning på praktikken.
- Træne-øve og simulation.
- Bachelorprojekter koblet til praksis.

Et par eksempler på tiltag fra Københavns Professionshøjskole

- **Projekt NEW - Nytænkning af 6.-7. semester på sygeplejerskeuddannelsen**
Praktikken placeres tættere på dimission. Formålet er at styrke de studerendes professionsidentitet og praksisparathed. Projekt i samarbejde med Rigshospitalet, kommuner og psykiatri.
- **Radiografuddannelsen**
En række klinkforberedende aktiviteter trænes på campus mhp. at aflaste presset praksis, hvor der er pladsmangel. Radiografer fra praksis indgår i den klinikforberedende undervisning.

KARRIEREVEJE FOR SYGEPLEJERSKER

Sygeplejerskers karriereveje

Kilde: Figur lånt fra [DSR's hjemmeside](#)

Der findes karrieremuligheder, men...

- Kompetenceudvikling foregår i både kommunalt og regionalt regi samt i det formelle uddannelsessystem, og tilbuddene er ikke sammenhængende.
- Efteruddannelse fra én region anerkendes ikke nødvendigvis i andre regioner.
- Sundhedsuddannede, som ønsker at specialisere sig eller skifte spor til en anden sundhedsprofession, skal starte helt forfra på en ny uddannelse.
- Sporskifte og merituddannelser findes ikke inden for sundhedsuddannelserne.
- Det er ikke muligt at tage uddannelse på deltid, eller at tage uddannelsen uden SU.
- Der skal i højere grad (efter)uddannes til samfundets behov og karrieremuligheder skabes med udgangspunkt i, hvad sundhedsvæsenet har brug for.

**Hvad kan vi gøre anderledes
– på uddannelsen og ude i
praksis?**

**Hvilke mulige løsninger ser
I for jer?**

SPØRGSMÅL

Tak for opmærksomheden

KØBENHAVNS
PROFESSIONS
HØJSKOLE